

har Løsegæld og Udgifter til at stifte Hjem, skal anbringes i disse store Boliger, hvor der er vidt til Væggene og højt til Loftet, som er meget dyre at opvarme og dyre, hvad Betjeningen angaar, bliver de meget uheldigt stillet. Jeg er derfor glad for, at der, saa vidt jeg kan se af Lovforslaget, skal tages Hensyn til Menighedsraadet, naar der skal bygges Præsteboliger, saaledes at man kommer bort fra, at Arkitekterne har omtrent suveræn Myndighed til at bestemme, hvorledes Sagen skal ordnes. Jeg ved vel, at der er bygget mange smukke, stilfulde Præstegaarde rundt om, hvor der ikke er sparet paa noget som helst. Det ser smukt ud, men det koster ogsaa umaadelig meget. Jeg vil gerne spørge den højtærede Minister, om der ikke i det Regulativ, der skal laves med Hensyn til de nye Præsteboligers Opførelse, kan tages Hensyn til, at det bliver stedlige Kræfter og stedlige Haandværkere, der bliver medbestemmende om, hvordan det skal være, i Stedet for, at Arkitekter, som man faar paa Halsen fra København eller de større Byer, bestemmer det. I saa Fald vil der blive bygget mere praktisk, mere økonomisk, mere stemmende med Egnens Forhold og de Kaar, hvorunder Præsterne maa leve. Og i alt Fald vil jeg henstille, hvis Pengene skal gives ud, at man saa bruger Halvdelen dertil, medens Restbeløbet anvendes til at forbedre Præsternes Lønningsforhold. Det er et uheldigt Forhold, at Præsterne sidder med store flotte Boliger, naar de Indtægter, de har, svarer saa daarligt dertil.

Brorsen: I det største af de Lovforslag, vi her behandler, Forslag til Lov om Kirkens Lønningsvæsen udenfor København, findes i § 20 en Bestemmelse om, at Kirkeministeren kan udnævne det nødvendige Antal Præstegaardskonsulenter og Bygningskonsulenter. Jeg har naturligvis i Bemærkningerne fundet Motiveringen for, hvorfor man skal have disse to Hold Konsulenter. Jeg vil imidlertid gerne henstille baade til det kommende Udvalg og den højtærede Minister, om man ikke ogsaa i Fremtiden kan nøjes med een Slags Konsulenter. Præstegaardskonsulenternes Hverv er særlig at føre Tilsyn og afgive Erklæringer angaaende Udhusene ved Præstegaardene og angaaende Præstegaardsjorderne, medens de Bygningskonsulenter, man tænker sig ansat, fortrinsvis, vel næsten udelukkende, skal beskæftige sig med Præstegaardenes Stuehuse. Det forekommer mig, at man udmærket maatte kunne slaa de to Slags Konsulenter sammen til een. Jeg kan nemlig

ikke indse, hvorfor det absolut skal være nødvendigt, at der fremtidig er Konsulenter angaaende Præstegaardsjorderne. Det forekommer mig, at naar man har det stedlige Menighedsraad og Provstiudvalget, maa det være tilstrækkeligt, idet vi maa huske paa, at vi med Hensyn til en eventuel Forpagtning og med Hensyn til Præstens Overtagelse af Driften har Jordværdien at rette os efter. Jeg forstaa naturligvis udmærket godt — det er ogsaa anført i Bemærkningerne til Lovforslaget —, at der her ikke er Tale om Embedsmænd, men at de paa-gældende skal have en Betaling i det enkelte Tilfælde foruden naturligvis Befordringsgodtgørelse og Dagpenge.

Der findes dernæst i § 35 en Bestemmelse, som er omtalt af flere ærede Talere. Det er vistnok en meget fornuftig Bestemmelse. Det er efter min Formening baade praktisk og økonomisk, at Menighedsraadet i Fremtiden skal overtage Præstegaardene. Der er imidlertid ingen Tvivl om, at der herved vil ske en Lettelse for Stiftsmidlerne, og at det vil betyde en forøget Udgift for de enkelte Menigheder. Jeg vil da haabe, at man, i det Øjeblik der skal træffes Bestemmelser med Hensyn til Laan og Forrentning og Amortisation af Laan, vil være meget lempelig overfor de enkelte Menigheder. Til syvende og sidst ligger det i Kirkeministerens Haand, hvad der i den Henseende skal gøres. Jeg vil haabe og tro, at Kirkeministeren, naar Menighederne nu skal overtage Præstegaardene, vil være lemfældig med Hensyn til, hvad de skal betale i Renter og Amortisation af de Laan, som er optaget i Præstegaardene, eller som i Fremtiden skal optages for at sætte Præstegaardene i ordentlig Stand. Det er en given Sag, at den Ottendedel af Grundlønnen, som her er fastsat som Fradrag for Embedsboligen, er et meget ringe Beløb, og derfor vil den enkelte Menighed faa en ret forøget Udgift, naar den skal overtage disse Forpligtelser. Men som Helhed taget er der ingen Tvivl om, at det vil være en praktisk og økonomisk god Foranstaltning, og derfor hilser jeg i øvrigt denne Bestemmelse med Tilfredshed.

Der staar i § 40, at Præsten enten helt eller delvis kan overtage Driften af Præstegaardens Avling m. m. Men saa staar der senere i samme Paragraf, at Præsten kan nøjes med at overtage en Del af Præstegaardens Tilliggende, mod at han udreder en af Provstiudvalget fastsat Del af Afgiften. Jeg vil antage, at Menighedsraadet i saadanne Tilfælde faar Ret til at gøre Indstilling; thi det forekommer mig, at det